

EEN OUD VERHAAL

M. A. M. Renes—Boldingh

Het is gebeurd in Zweden, in het land, dat zo ver naar de koude noordpool toe ligt, dat de winter er wel driemaal zo lang duurt als hier. En het is een boze ijzige winternacht, waarin de verschemerde wereld maandenlang onder een dicht sneeuwkleed verborgen ligt. De dagen duren kort. Omtrent de midwintertijd zo kort, dat het haast geen dag meer heten mag. Eer het licht goed en wel is doorgebroken, komt de nacht al weer nader en brengt gevaren mee: felle vrieskou en sneeuwstormen. . . . en wolven soms. . . .

Maar de mensen, die daar in 't hoge noorden wonen, zijn aan al deze dingen wel gewend en ze weten niet anders, of de winter behoort zo te zijn. De hoge, rotsige bergen. . . . de grote, zwijgende dennenbossen. . . . hoofdwegen en landpaden. . . . steden en boerendorpjes. . . . alles dik onder de sneeuw. En zichzelf met sleden of ski's naar school, naar de kerk, naar de stad om te winkelen of op familiebezoek.

Een Zweedse boer spant zijn paard voor de slee om zo'n tocht naar de stad te ondernemen. Hij gaat inkopen doen voor Kerstmis, want in het eigen dorpje zijn geen winkels waar je iets van belang kunt kopen.

Zijn vrouw staat bij hem en helpt met de buikriemen en het hoofdstel. 't Paardje trappelt van ongeduld; 't heeft de frisse buitenlucht geroken en wil nu dadelijk er vandoor gaan, de vrijheid in. Zijn hoeven krabbelen de sneeuw en het hinnikt van plezier.

„Waar wil je de boodschappen in doen?” vraagt de vrouw.

De man krabt zich eens achter de oren, terwijl hij zijn gezicht vol rimpels trekt. „Drommels, dat zou ik bijna vergeten. Goed,

dat jij eraan denkt, moeder. De kist van verleden jaar... die hebben we niet meer. Zou ik de regenton meenemen? Die gebruiken we voorlopig toch niet."

„Wel ja," zegt de vrouw, „neem de ton mee. Wacht, ik zal je helpen om hem op de slee te krijgen. En dan moet ik gauw naar binnen, want daar huilt er geloof ik een. Zul je erom denken, dat je vóór donker weer thuis bent? Laat me nou niet ongerust over je hoeven te worden."

„Je moet niet zo gauw ongerust zijn," lacht de man. „Natuurlijk ben ik vóór donker thuis! Zo ver is 't immers niet. Dan steken we alle kaarsjes aan en gaan we Kerstfeest vieren rondom de boom. Wat zullen de kinderen een schik hebben. Wil je geloven, dat ik mij er ook echt op verheug?"

„En ik dan," zegt de vrouw met een gelukkig lachje. „Nou gocie reis dan, hoor!"

Vlug springt de man op de slee en voort gaat het over de harde glinsterende weg in de richting van de stad, waar de mooie winkels zijn. 't Paardje is niet jong meer, maar het is goed doorvoed en uitgerust en het draaft over de witte weg, dat 't een lust is. Een ijzig koude wind snerpt de man langs de oren. 't Stoort hem niet. Zijn hart is zo blij, dat niets hem kan hinderen. Hij denkt aan het Kerstfeest, dat ze weer zullen vieren. De kachel gloeiend opstoken, 't Evangelie voorlezen, samen de mooie Kerstliederen zingen, en enkel warme, gelukkige gezichten om hem heen.

„En voor moeder koop ik ook wat," zegt hij tegen het achterstuk van zijn paardje. „Voor zichzelf heeft ze niets opgeschreven; zichzelf heeft ze natuurlijk weer vergeten. Maar 't zou wel vreemd zijn, als ik in de een of andere winkel niet iets ontdekte, waar ze blij mee zal zijn."

't Paardje wuift vrolijk met zijn staart, precies, alsof hij de redenering van zijn baas begrijpt. Ze zijn aan elkaar gewend geraakt, al deze jaren. „'t Is maar goed," vervolgt de man, „dat ik die regenton heb meegenomen. Daar berg ik alle boodschappen makkelijk in en ik hoef niet bang te wezen, dat er me op de terugweg eentje uitwipt. Wat zouden ze foeteren, als 't me overkwam!"

't Paardje schommelt met de flanken en huppelt bijna over de weg. Zijn adem hangt als een dichte wolk om zijn kop. Af en toe bries hij; dan lijkt 't of er water uit zijn neusgaten spuit.

De zon komt even kijken en de slee rijdt door een toverwereld. De sneeuw flonkert, alsof ze met goud bestrooid is; de wind fluit iets minder scherp om de slee. De man knalt vrolijk met zijn zweep. Hij voelt zich gelukkig en dankbaar.

In de stad is 't druk, maar de boodschappen lopen vlot van stapel. „Zou 't zo gaan, mijnheer?” vragen de winkelbedienden beleefd en leggen keurige pakken en pakjes voor hem op de toonbank neer.

„Ik wou graag, dat u ze even naar mijn slee bracht. Die staat hiervoor. In de ton maar met al die pakjes, in de ton.”

Hij merkt wel, dat de stadse meneertjes lachen om die grote, grove boerenregenton, maar de man lacht zelf vrolijk mee.

„Ja man,” zegt hij tegen de dikke bakker, waar hij 't laatste komt, „ik moet er nog een heel eind mee rijden en je moet 's bedenken, wat ze wel zouden zeggen, als ik onderweg m'n boodschappen verloor! Dat zou lang niet mals zijn!”

„En voor de wolven is mijn krentenbrood nog veel te goed,” grapt de bakker mee.

Nu kijkt de man opeens heel ernstig en strak.

„Met de wolven moet je niet spotten,” zegt hij stug. „Ben je er wel eens een tegengekomen, zo, op de weg?”

„Nee baas, nog nooit.”

„O zo. Nou, ik wel! Dat was geen grapje, dat kan ik je wel zeggen!”

Ja, dat kan de bakker zich wel indenken. Een wolf! Hu!

Maar nu moet hij vlug in zijn winkel terug en de vader moet haast maken om thuis te komen. Hij haalt zijn verfrommelde boodschappenbriefje te voorschijn. 't Is er met dat briefje niet beter op geworden; 't is gescheurd en beduimeld en 't ruikt sterk naar tabak.

Maar 't heeft dan nu ook zijn diensten gedaan. Zie je wel, alle dingen zijn doorgeschrapt. Dat is dus in orde.

Ja, vaders kunnen ook wel boodschappen doen. Reken maar!

En nog drie pakjes extra zitten er in de ton. Begrijp je, de pakjes

voor moeder, die altijd zichzelf vergeet! Van die pakjes heeft de man de allermeeeste schik. Wat zal ze kijken!

Wat zal ze blij zijn!

Nu ziet hij eens op de hoge torenklok en inspecteert daarna bezorgd de lucht.

De zon is al lang weer weggetrokken. Er komen grauwe wolkenlegers aandrijven.

Brengen die nog meer sneeuw, misschien? 't Kan best. Er is een strenge winter voorspeld.

In ieder geval zal het vandaag nog vroeger donker zijn dan anders.

„Ik ga nergens meer aan om een kop koffie te drinken,” zegt de man tegen zijn paardje. „We gaan gauw naar huis, Bles. Thuis krijgen we wel weer eten en drinken, wat jij!”

Voort gaat het nu weer over de witte straten. In draf de stad uit, een paar dorpjes door, die bijna aan de stad zijn vastgegroeid en dan de grote witte eenzaamheid in. . . .

Ginds, bijna achter de gezichtseinder, staat het bos als een hoge, donkere muur.

„Voort Bles! Voort! Achter 't bos ligt ons dorp! Daar is het huis met moeder en de kinderen! Daar gaan we Kerstfeest vieren, Bles! Het bos is lang niet prettig bij nacht! Maar we halen 't nog wel! We halen 't wel, als jij je best maar doet! Voort Bles, voort mijn beestje!”

't Paardje trippelt uit alle macht. 't Open witte sneeuwveld door; 't grote, zwiigende woud in.

De man heeft het gevoel, dat achter hem een deur dichtvalt, wanneer hij het bos binnenrijdt.

Een blauwe, winterse schemer hangt al tussen de rechte stammen. Kan 't ergens zo geruisloos en geheimzinnig zijn, als in een groot, Zweeds sneeuwoud? 't Lijkt, alsof er iets tot je spreken wil en toch hoor je geen stem!

Er breekt een tak onder de zware sneeuwlaag, die erop rust. De sneeuw glijdt met scherp geritsel omlaag, de tak blijft omgekeerd hangen tussen andere takken.

Plotseling huivert de man op zijn sleet. Hij huivert niet van de

koude ditmaal. Er is iets in het ernstige bos, dat zijn hart raakt. Hij voelt een verschrikking, die hij niet verklaren kan. Was hij maar thuis!

„Kom Bles, toon wat je kunt! De baas moet Kerstfeest vieren, met moeder en de kinderen. Doe je best Bles, dat we gauw het bos uit zijn! 't Deugt vanavond niet in 't bos, Bles!”

Wat is dat daar. . . . aan de kant van de weg?

Een klein zwart ding, dat langzaam voortbeweegt. Wat kan 't zijn? Vort Bles! In draf erlangs!

De zweep knalt, strak staan de leidsels. De slee schiet 't zwarte ding voorbij.

Even werpt de boer een blik op zij, naar beneden.

O, 't is een oude vrouw. Een heel oud en arm, kromgegroeid vrouwtje. In 't voorbijschieten neemt de man haar op. „Stakker,” denkt hij. „Van rijkdom zal je hier ook wel niet lopen.”

Ze kijkt naar de slee, ze heft haar ene hand op. . . . haar ogen smeken. „Baas, baas. . . . laat me meerijden! Ik ben hier zo alleen en de weg is zo lang! En 't bos wordt zo donker en náár om me heen! Báás!”

„Die is vast niet goed wijs,” zegt de boer tegen de paarderug.

„Die is vast niet goed wijs. Die is stapelgek, kan je wel zeggen.

Weet dat oude mens niet, dat er wel eens wolven komen, in dit bos?

Wat mankeert haar, om nu, tegen de avond, het bos in te gaan?

Nou ja, moet ze zelf ook weten! Ik heb er niks mee te maken tent-slotte! Voort Bles! We gaan Kerstfeest vieren thuis!” Kerstfeest?

De boer schrikt opeens voor het woord, dat hij de laatste dagen al zo vaak heeft gebruikt.

Kerstfeest, Kerstfeest! Iedereen zegt het, tien, twintig keren per dag. Je denkt er haast niet meer bij. En nu opeens. . . . Kerstfeest!

Christus-feest, 't feest van Jezus de Heer!

Wat is dat voor een stem, die daar tegen hem spreekt?

„Kerstfeest vieren? Jij?! Die een arm, weerloos vrouwtje wilt laten verscheuren door de wolven? Wou jij Kerstfeest vieren? Het

feest van Jezus, die voor iedereen hulp en barmhartigheid had?

Wou jij een christen zijn? Jij?”

„Ho!” roept de boer opeens luid tegen zijn paardje. Hij schrikt van zijn eigen stem, die schalt door het bos. Meteen trekt hij zo hard aan de teugels, dat het beestje ook schrikt. Zijn hoeven glibberen over de gladde weg.

’t Gooit de kop wild achteruit.

„’t Gaat niet Bles! We moeten keren, jong! We moeten dat ouwe wijfje zien op te pikken.”

„We waren op de verkeerde weg, Bles! Van God af! We kunnen geen Kerstfeest vieren en kwaad doen tegelijk....!”

Voorzichtig werkt hij met de teugels.... ja.... ja.... toe maar.... toe maar.... „Best beestje hoor.... best beestje....”

Dan gaat het in gestrekte draf terug tot waar het mensje nog strompelt in de sneeuw.

Verrast kijkt ze de boer aan, die bij haar halt houdt.

„Stap op,” zegt hij kortaf. „Stap gauw op de slee. Onderweg kun je me wel vertellen, waar je heen wilt.”

't Mensje gaat zitten. „Baas, baas, wat ben ik je dankbaar.... wat ben ik je dankbaar!....”

Ze trekt haar doek vaster om de magere schouders en geniet van de snelle en veilige rit.

Naar haar kleindochter wil ze, die heeft een kindje gekregen.... maar geld om zich te laten rijden heeft ze niet. En ze heeft niemand anders op de hele wereld, dan die ene kleindochter. Al de anderen zijn dood.... dood....

„Wat een stakker, wat een stakker,” denkt hij. „Enfin, ze zit nou tenminste goed in de slee.”

„Vort Bles! Zie je wel, hoe donker het wordt tussen de stammen? We hebben een lelijk oponthoud gehad, Bles! Dat halen we niet zo gemakkelijk weer in!”

De sneeuw kraakt onder de slee, de wind fluit, de stille bomen kijken droevig de reizigers na.

Zouden ze een geheim weten, dat ze zo droevig kijken? Een moeilijk, moeilijk geheim, dat ze toch niet zeggen kunnen?

Weer huivert de boer. Hij geeft zijn paard een tikje met de zweep. Waren ze het bos maar uit. Buiten op de vlakte, zijn de dingen zo veel meer vertrouwd. Daar is het ook nog veel lichter.

Daar kun je, heel in de verte, het dorp al zien liggen! Voort, Bles! Voort!

Plotseling komt er, boven het geluid van sneeuw en wind uit, een hoge, langgerekte toon nader. Uit de diepste diepte van het bos komt die toon.

Man en vrouw en paard horen hem tegelijkertijd. Ze krimpen

ineen. Wat ze horen, is het signaal van de wolven, wanneer die een achtervolging beginnen!

Wolven! Wolven! Hongerige, bloeddorstige wolven!

„In Godsnaam, Bles! Vooruit! Vooruit! We moeten Kerstfeest vieren thuis! We moeten Kerstfeest vieren met moeder en de kinderen! Ze wachten op ons, Bles! Ze kijken naar ons uit!”

Nog nooit heeft de man zó veel van de zijnen gehouden als nu. . . . nu hij ze. . . . nu hij ze misschien nooit meer terug zal zien!

Nog nooit is het Kerstfeest thuis hem zo wonderlijk mooi voorg gekomen als nu, nu hij 't misschien nooit meer vieren zal! Nooit meer, omdat hij dood in het bos zal liggen. . . . dood en verscheurd. . . . door wolven verscheurd. . . . Voort Bles! Voort!

Weer snijdt een scherp wolvensignaal door de koude winterlucht. Dichterbij zijn ze al gekomen! Hoor, hoor! 't Geluid nadert! Geen dier van de wildernis loopt zo snel als een hongerige wolf in de troep!

De oude vrouw richt zich op uit haar gedokenheid. Ze rekt haar hals. Een bange zorg trekt over haar verweerde gezicht. Ze heeft het geluid wel verstaan. Ze weet wel, waarom de baas plotseling zijn paardje zo radeloos voortzweept!

De wolven komen. Ze hebben honger. . . . ze ruiken het spoor van mensen en dieren. . . . 't Wreedste en grootste gevaar van deze eenzame sneeuwvouden komt snel als de wind nader!

't Oudje zucht diep en smartelijk. Ze vouwt haar magere handen; 't is het enige, wat ze doen kan.

De man hoort de oude vrouw zuchten. Bijna was hij haar vergeten, door de spanning waarin hijzelf verkeert, maar nu weet hij 't weer. Natuurlijk, dat ouwe wijfje, dat hij op moest pikken langs de kant van de weg!

Feitelijk is het háár schuld, dat ze nu door wolven worden overvallen! Háár schuld is 't oponthoud! Háár schuld het langzamer lopen van Bles! 't Beest is tenslotte al oud en nu op de terugweg heeft 't een dubbele vracht!

Waarom is hij ook zo dom geweest! Waarom heeft hij al die kostbare minuten verknoeid!

„Voort Bles! Voort! Ik sla je met de zweep! Ik ransel je...
O God! 't Móet! Ik móet thuiskomen!”

Daar... al weer de wolven! En weer dichterbij! In het dichte
onderhout beginnen bevroren takken te kraken; de bende baant
zich een weg naar zijn prooi.

Vurige ogen glinsteren groenachtig tussen de stammen, bekken
hijgen, tongen hangen ver naar buiten geflapt.

Voort dan toch Bles, vóórt!

't Gaat om ons leven, Bles!

Een zweeps slag knalt door de ijle lucht. 't Was niet nodig geweest.
Het paard heeft zijn doodsvijand geroken. Met wijd opengesperde
neusgaten en grillige spookogen holt het voorwaarts, trillend over
zijn gehele lijf. Zó... Zó heeft nog nooit een paard gelopen,
weet de man.

Wat kan nog gedaan worden om 't leven te redden? Het leven,
dat zo kostbaar is!

„De pakjes!” roept de boer tegen de oude vrouw. Zijn stem is
schor van ellende.

„Haal de pakjes uit de ton! Gooi ze één voor één naar de wolven!
Misschien houden ze zich op... 't Kan ons redden!”

„Ja baas... ja... ik zal 't doen, baas...”

Haar bevende handen tasten al in de ton... Een groot vierkant
pak... 't Rammelt. De blokkendoos, weet de boer.

Daar gaat het pak al, midden tussen de wolven.

Die blijven staan... verdringen elkaar... ze ruiken mensen-
lucht en scheuren woest het papier vaneen.

Ze zetten hun sterke, gele roofdiertanden erin.

Bedrog! 't Is bedrog! En voort holt de hongerige troep... de
warme lucht van mensen en paard in de neus... Ze naderen
dichter en brutaler dan zo pas.

Een tweede pak vliegt uit de slee... daarna een derde... een
vierde, speelgoed, kruidenierswaren, brood, koek, kerstboom-
kaarsen...

Ieder pakje houdt de wolven even op; ieder oponthoud geeft kans
op redding.

Voort Bles! Voort! In Godsnaam voort!

Wat is dat bos eindeloos groot! Stille, droeve bomen in onafzienbare rijen. Takken, die doorbuigen onder de sneeuwvracht. Winternevel tussen de stammen.

Wat zijn de lieven ver weg! Of ze aan 't andere eind van de wereld wonen!

Zo ver! 't Andere eind van de wereld! En Bles wordt moe met zijn dubbele vracht! Brutaler en brutaler worden de wolven. 't Is of ze merken, dat de weerstand van de mensen verminderd is. Hun adem stinkt.... hun ogen blikkeren.... hun keel stoot hijgende geluiden uit.... 't is of ze weten, dat ze de strijd zullen winnen....

Een dubbele vracht! De man moet er aldoor aan denken. 't Hamert in zijn gloeiende kop.

Een dubbele vracht.... een dubbele vracht....

„En 't is háár schuld.... háár schuld.... als ik dat oponthoud niet had gehad....” Nu hamert het weer door zijn hoofd: „háár schuld, háár schuld”.

Maar dan.... Een vreemde gedachte komt plotseling bij hem op. O 't is om koud van te worden, maar toch.... de gedachte laat zich niet verdrijven.

„Ik gooi dat wijf eraf. Laten de wolven haar opvreten! In de tijd dat ze met haar oude botten bezig zijn, ben ik gered! Zij heeft niemand meer op de wereld! Ik heb vrouw en kinderen! Ze wachten op me! Ik moet thuis Kerstfeest vieren!”

„Kerstfeest vieren? Wou jij thuis Kerstfeest vieren? Als je eerst van te voren een arm oud mens hebt vermoord?”

Daar is hij weer, die stem. Voor de tweede maal, zo luid, zo diep, zo ernstig!

Een moment hoort de man niets anders dan die ene stem. Zijn eigen wanhopige hart wordt er stil van.

„Wou jij iemand vermoorden... en daarna prettig Kerstfeest gaan vieren? 't Feest van Jezus, die zichzelf opofferde.... voor de wereld... en voor jou... en voor 't oudje, dat je in de slee hebt? Wou jij een christen zijn.... en toch zo maar een moord doen?”

„Nee, nee, nee,” roept de man tegen de verzoeking. Hij schreeuwt; hij slingert zijn schreeuw het bos in. „Nee, nee, nee!” Maar de wolven naderen. Ze naderen onrustbarend. En hun aantal is zo groot, zo groot!

En de ton is leeg, tot op de bodem.

Ja juist, de ton is leeg. Sneller dan de wolven over de vlakke, schieten de gedachten door het hoofd van de boer. Alle moordlust is uit hem weg. Zijn hart schreit stil tot God.

„Ik zal 't doen, Heer! Maar 't is zo moeilijk, zo moeilijk!”

Nu zitten de wolven vlak achter de slee. Een van de ondieren waagt een sprong, maar schrikt nog terug voor zijn eigen durf. Anderen wijken op zij af. . . .

„Ze willen ons omsingelen,” denkt de man vaag, „dat is de manier van die gluiperds.”

„Neem de leidsels,” zegt hij opeens tegen de oude vrouw, „hier, hou stijf vast! Bles weet de weg.”

„Baas. . . o mijn goeie baas! Wat ga je nou beginnen. . . .”

De man luistert niet meer. Hij staat rechtop in zijn slee. Nu neemt hij de ledige ton en slingert hem met sterke arm eruit. . . . op de weg. . . . Dan springt hij zelf uit de slee, grijpt de ton, kruipt erin, zet de ton als een stomp over zich heen.

't Gaat zo snel, zo snel! De wolven zijn ervan teruggedeinsd voor een ogenblik. Nu echter ruiken ze de warme mensenlucht binnen in de ton.

Ze verdringen elkaar, ze krabbelen en snuiven en janken van begeerte.

Binnen in zijn donkere gevangenis hoort de man de dieren bezig; hij ruikt hun adem door de duigen heen. In doodsangst klemt hij de wanden van de ton tegen de grond.

Zijn handen bloeden ervan. Wat hindert het! Als hij slechts het leven er af mag brengen!

Zijn ziel roept tot de Heer! „Laat me veilig thuiskomen. O God, geef redding! Doe een wonder, Heer!”

Hoog boven hem ruisen de dennekruiden in de avondwind, die van de bergen komt.

Zware kluiten sneeuw vallen omlaag; op de ton, op de wolven. Die schrikken even, wijken uiteen, gereed tot de vlucht. Maar spoedig komen ze terug; 't gekrabbel en gesnuif en gejangk begint opnieuw. . . . steeds ongeduldiger raast de bende om de ton.

„O God! Help me! Laat me veilig thuiskomen!”

't Paardje is, beangst door al het vreemde om hem heen, op hol geslagen. 't Loopt, zoals het nog nooit gelopen heeft.

Met vier voeten tegelijk springt het op van de grond; de slede schudt en bonkert achter hem aan, het merkt het ternauwernood. Een poosje nog klemt de oude vrouw in doodsangst haar magere handen om de leidsels. Dan kan ze niet meer. De leren banden ontglippen haar. Ze zakt ineem op haar bank en valt flauw. De spanning is te veel voor haar versleten hart geweest. Ze merkt er niets van, dat de slee het open veld bereikt. Ze voelt niets van de winterse wind, die scherper dan tevoren om haar oren fluit. Ze voelt niet, dat haar hoofd heen en weer bonkt tegen de harde bank. Ze weet niet meer van het offer, dat de onbekende boer voor haar heeft gebracht.

De slee met zijn vreemdsoortige last nadert het dorp, maar het paardje mindert geen vaart.

In het dorp staat de moeder met haar vier kinderen midden op de weg. Bezorgd ziet ze naar de lucht, die sneeuwstorm voorspelt. Dan tuurt ze weer in de richting van het woud, dat als een donkere, blauwzwarte muur de gezichtseinder verbergt.

Een buurman heeft haar gewaarschuwd; er zijn wolvesporen gevonden. . . . een paar dagen geleden. . . . Ver weg. . . . zeker. . . . maar wolven zijn zo vlug; afstanden gelden niet voor hen; en de strenge winter heeft hen hongerig en wreed gemaakt.

„Komt vader nog niet, moe?” vraagt het kleine meisje.

„Neen liefke, nog niet. Maar straks hoor! Straks komt vader thuis met de slee!”

„En dan gaan we Kerstfeest vieren,” zegt Arndt. „Fijn mam! Alle kaarsjes aan. . . . en dan zingen en koek eten. . . . hè moeder?”

„Zingen,” denkt de arme vrouw wanhopig. „Kerstfeest vieren. . . ?”

't Licht alles zo ver weg... ze is zo angstig bezorgd om haar man... om de wolven... om de duisternis, die dreigt... om de sneeuwstorm, die zijn boden al vooruitzendt...

Er is gevaar! O zeker, er is gevaar! Haar hart zegt het haar zo duidelijk. Ze wringt haar handen en roept tot God, de Enige die in deze gevaren en angsten helpen kan.

„Daar! Daar! Daar komt de slee! Moeder, moeder, kijk dan! Daar komt vader! Zie die ouwe Bles eens draven!”

Goddank! O, God zij dank! Als een wonder komt het de moeder voor! 't Is alsof de zon door de wolken breekt, zo'n glanzend geluk ligt er opeens over haar gezicht!

„Vader! Vader!” juichen de kinderen. Ze steken de handen op en dansen van plezier.

Daar is Bles al. Daar staat hij stil. 't Schuim druipt hem van zijn bek. Zijn ogen draaien wild en hij beeft over al zijn leden.

„Vader!” „Vader!”

Maar inplaats van een grote, sterke vader, zit daar een oude, gebogen vrouw in de slee.

Een armzalig ineengeschrompeld stukje mens, dat nu met grote moeite de ogen opslaat en lodderig rondkijkt. Alsof ze uit een boze droom ontwaakt, zo verschrikt staart ze om zich heen.

Moeder, in haar schrik, schudt 't oude vrouwtje ruw bij de arm. De burens komen naar buiten, dringen rondom de slee, vragen wat er toch is.

„Vertel op! Vertel op! Wat is er met mijn man gebeurd? Mens zeg dan toch wat! Je kan toch zeker wel praten...!”

Bevend en onverstaanbaar haast komen de woorden te voorschijn! „... Je man... ginds in het bos... in de ton... wolven... wolven...”

Dan zinkt het oudje weer terug in haar onmacht. De inspanning is te veel voor haar geweest.

Een paar buurvrouwen tillen haar uit de slee, nemen haar, zoetjes pratend, mee in huis.

Maar de moeder weet al genoeg.

Ze stuurt de jongens met kleine Antje naar binnen. Ze ziet hoe

de buren weghollen, om hun geweren te halen, en harken, en schoffels, en knuppels. Ze ziet hoe flink Arndt het moede, rillende paardje uitspant en naar de stal voert. Hij legt een deken over de bezwete rug van Bles en komt dan weer naast zijn moeder staan. Ze schreit niet, maar haar ogen branden.

Misschien merkt ze niet eens, dat haar jongen vlak naast haar staat. Ze wringt zonder ophouden haar handen; haar gedachten worstelen omhoog naar God. . . . die alleen helpen kan in deze nood. Heel stil staat Arndt naast zijn moeder. Hij is al zo groot; hij begrijpt best, waar het om gaat! Hij begrijpt ook, dat zijn vader een heldendaad heeft verricht, die hem misschien het leven kost. Vader! O, vader!

De mannen hebben een van hun eigen uitgeruste paarden voor de slee gespannen en zijn in vliegende vaart weggereden, 't donkere bos tegemoet. Kleiner en kleiner worden ze. . . . nu verdwijnen ze in een wolk van sneeuw.

't Wachten duurt lang als 't gaat om dood of leven.

Medelijdende buurvrouwen komen naar buiten, proberen woorden van troost te spreken, de moeder schudt haar hoofd.

Niets zeggen. . . . niets zeggen nu! Alleen maar stil zijn. . . . en wachten. . . . en bidden om redding. . . .

En eindelijk. . . . ja. . . . er gebeuren nog wel wonderen op deze aarde. . . eindelijk komt de slee er weer aangerend.

Handen zwaaien ten teken van geruststelling. „Ho peerd; sta!”

Dan stapt de man uit; wankelend, gewond en doodvermoeid, maar hij is er toch! Hij leeft! Hij leeft! God zij dank! „Vader! Vader!” roepen de kinderen weer.

En nu is vader er werkelijk. Een gelukkig glimlachje glanst op zijn grauw gelaat.

Die dag niet meer, maar de volgende dag zitten allen om de Kerstboom. Een paar kaarsjes slechts steken erin; overgebleven van verleden jaar. Armzalige stompjes, die geen halfuur branden zullen. De mooie nieuwe liggen ergens in het sneeuwoud. . . . of zitten in een wolvemaag. . . .

St. . . . st, over wolven niet praten nu. . . .

Cadeautjes zijn er ook niet en 't middagmaal is een heel eenvoudige stampot geweest, ook al doordat de lekkernijen in het bos zijn achtergebleven.

Maar er is een geluk in het huisje, zo groot, dat het haast niet te begrijpen is. Het straalt van alle gezichten, het klinkt in ieder woord.

Wanneer de vader, met verbonden handen, moeizaam de Bijbel openslaat, om het Evangelie van Christus' komst voor te lezen, glanst zijn gelaat.

Alsof hij de hemel geopend ziet.

Maar dat ziet hij ook!

Want... wie gehoorzaamt tot de dood, die zal de heerlijkheid Gods zien.

